

**ПРОГРАМА
РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОЗАРЯДНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ
МІСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ НА 2024-2026 РОКИ**

Розділ 1. Паспорт Програми

1.	Ініціатор розроблення програми	Міський голова
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	Розпорядження міського голови №144 від 29 червня 2023 року
3.	Розробник програми	Управління економіки, промисловості та праці
4.	Співрозробники програми	Управління транспортних мереж та зв'язку; Управління цифрової трансформації та комунікацій зі ЗМІ; Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології; Оператор електронних систем в м.Тернополі
5.	Відповідальний виконавець програми	Управління транспортних мереж та зв'язку
6.	Учасники програми	Відділ технічного нагляду ТМР; Управління економіки, промисловості та праці; Управління цифрової трансформації та комунікацій зі ЗМІ; Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології; Відділ земельних ресурсів; Відділ торгівлі, побуту та захисту прав споживачів Управління патрульної поліції в Тернопільській області Підприємства, установи та організації комунальної форми власності, ОСББ
7.	Термін реалізації програми	2024-2026 рр.
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Місцевий бюджет Тернопільської міської територіальної громади (надалі бюджет громади) Інші кошти не заборонені законодавством
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, тис.грн у тому числі:	3200,0

9.1.	коштів бюджету громади	2800,0
9.2	коштів інших джерел	400,0

Розділ 2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Розвиток електротранспорту

Відповідно до статті 1 Закону України “Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів” електромобіль (електричний колісний транспортний засіб) являє собою - автомобіль, оснащений виключно електричними тяговими двигунами (одним чи декількома) та системою акумулювання електричної енергії (акумуляторною батареєю). Основною рисою, що відрізняє електромобіль це те, що він оснащений електричним тяговим двигуном, а не двигуном внутрішнього згоряння як більшість автівок в Україні.

Останніми роками популярність електромобілів помітно зростає, а значне збільшення попиту на даний вид транспорту відбувся у 2018 році, що пов'язано зі скасуванням ПДВ на імпорт електромобілів з 1 січня. При цьому ще раніше було скасоване мито 10%. Також, за даними Інституту досліджень авторинку, лютий 2023 року став рекордним для електричного сегменту за реєстраціями нових електромобілів, оскільки у порівнянні з січнем 2023 року кількість електромобілів зросла на 15%, а з лютим минулого року – на 76,9%.

Для оптимізації ситуації необхідно проводити роботи із: удосконалення пропускну здатності вулично-транспортної мережі з винесенням транзитних потоків за межі житлових зон і громади загалом; заміни рухомого складу громадського автотранспорту на зразки із найновішими екологічними стандартами та більшою пасажиромісткістю; оновлення та збільшення парку міського електротранспорту; стимулювання населення до використання електричних колісних транспортних засобів та електромобілів

На сьогоднішній день в громаді зареєстровано 888 автомобілів, оснащених електричними тяговими двигунами. При цьому налічується лише орієнтовно 28 електрозарядних станцій, що ставить перед власниками електромобілів додаткові виклики, зокрема це стосується процесу заряджання.

Потреба використання електромобілів

Питання екології сьогодні стоїть як ніколи гостро, адже надмірні викиди парникових газів, зокрема CO₂ (діоксиду вуглецю), спричиняють безліч проблем, про що згадує у своїх наукових дослідженнях Агенція з охорони довкілля США, серед яких: збільшення ризику виникнення посух та повеней; частіше виникнення лісових пожежі; зростання рівня морів; шторми стають сильнішими, а опади більшими.

Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України 11 квітня 2023 року опубліковано дані щодо викидів парникових газів в Україні, а саме у 2021 році такі викиди склали 341,5 млн. тонн CO₂-еквіваленту, що на 62,5% менше від обсягу 1990 року, однак на 7,5% більше відносно 2020 року.

Згідно з даними ООН, для того, щоб уникнути катастрофи, людство в найближчі десять років має знизити обсяги викидів CO₂ вдвічі. Так, щоб досягти нульового рівня викидів вуглецю до 2050 року, світу тепер потрібно скорочувати їхній обсяг на 1,4 мільярда тонн щороку. Скорочення такого рівня спостерігали у 2020-му, під час пандемії, однак воно було вимушеним і пов'язаним із зупинкою економіки під час жорсткого карантину. При цьому близько 15,5% всіх викидів парникових газів пов'язані з транспортом, який вкрай повільно змінюється – особливо в країнах, що розвиваються, де більшість населення продовжує купувати автомобілі з двигуном внутрішнього згоряння.

Статтею 16 Конституції України на державу покладено обов'язок забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України. Так, в липні 2021 року Україна подала до секретаріату РКЗК ООН Оновлений Національно визначений

внесок до Паризької угоди, розроблений на виконання міжнародних зобов'язань України за Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату та Паризькою угодою, метою якого є скорочення викидів парникових газів на 65% у 2030 році від рівня 1990 року, що означає скорочення викидів на 7% від рівня 2019-го. Скорочення викидів та оновлення завдань для виконання зобов'язань сьогодні є невід'ємною складовою обов'язків України перед Європейською спільнотою.

Також, Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» передбачено, що Україна у 2030 році повинна досягти: викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел умовно приведені до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів у розмірі 70% від рівня 2015 року; 10% електротранспорту у загальній кількості нових придбаних автотранспортних засобів. Наразі 90-95% викидів забруднюючих речовин у повітря міст, у місцях скупчення людей припадає на автомобільний транспорт.

Перешкоди у використанні електромобілів

Однією з найвагоміших перешкод у виборі такого транспорту серед інших - обмежена інфраструктура електрозарядних станцій. Для зарядки електромобілів необхідно докласти набагато більше зусиль, аніж для заправки автомобілів з двигуном внутрішнього згоряння, оскільки в громаді кількість та розташування електрозарядних станцій не відповідає реальній ситуації та реальним потребам власників таких транспортних засобів.

Сама ж станція зарядки електромобілів (електрозарядна станція), згідно зі статтею 1 Закону України “Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів”, це пристрій (пересувний чи стаціонарний), призначений для заряджання систем акумуляування електричної енергії (акумуляторних батарей) електромобілів, електромобілів вантажних, електромобілів легкових, автомобілів плагін-гібридних, електробусів та інших електричних колісних транспортних засобів.

Ключова проблема на вирішення якої розроблена Програма - нерозвинена мережа зарядної інфраструктури у Тернопільській міській територіальній громаді (надалі - громаді).

Орган місцевого самоврядування, в межах компетенції, забезпечує планування розміщення об'єктів ЕЗС при розробці та затвердженні містобудівної документації. При цьому, містобудівна документація має передбачати встановлення ЕЗС на парковках та автостоянках загального користування, що планується створити та/або реконструювати, незалежно від форми власності на такі парковки та автостоянки.

Орган місцевого самоврядування сприяє розвитку інфраструктури ЕЗС, зокрема шляхом спрощення проходження всіх процедур, необхідних для улаштування та експлуатації ЕЗС.

Підставою розроблення Програми є Закон України від 24.02.2023 № 2956-IX «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів».

Примітка. Всі терміни, що вживаються в даній програмі, відповідають визначенням, що наведені в Законі України “Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрозарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів”.

Розділ 3. Мета Програми

Основною метою Програми є створення розвинутої мережі зарядної інфраструктури у громаді.

Програма спрямована на виконання цілей та завдань Стратегічного плану розвитку Тернопільської міської територіальної громади до 2029 року, а саме:
Стратегічна ціль А.3. Забезпечення екологічної та цивільної безпеки.

Операційні цілі й завдання:

А.3.1. Підтримання в належному екологічному стані навколишнього середовища:

- мінімізація та запобігання викидів шкідливих речовин в атмосферу, у т. ч. вуглекислого газу;
Стратегічна ціль А.4. Розвиток транспортної інфраструктури.

Операційні цілі й завдання:

А.4.2. Підвищення рівня безпеки та комфорту на дорогах:

- розширення мережі місць паркування транспортних засобів (в т.ч. багаторівневих парковок) та зарядних станцій для електромобілів, автоматизація оплати за послуги.

Розділ 4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування. Строки та етапи виконання програми

Програма передбачає ряд заходів на розширення мережі електророзрядних станцій та розроблення комфортного сервісу з їх використання, задля зменшення викидів парникових газів та покращення екологічної ситуації, розвитку ринку електромобілів та забезпечення комфортного переходу з використання двигунів внутрішнього згоряння на більш екологічно безпечну альтернативу - електричні тягові двигуни.

Програма спрямована на вирішення існуючих проблем шляхом забезпечення належних умов для розвитку та стимулювання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, плану розвитку електророзрядної інфраструктури з урахуванням прогнозованого зростання популярності електромобілів, визначення пріоритетних районів для розміщення електророзрядних станцій, таких як торговельні центри, офісні комплекси, автостоянки та житлові райони, розгляд можливостей встановлення електророзрядних станцій, які працюють на відновлюваних джерелах енергії..

Вирішення наявної проблеми та покращення ситуації з наявною інфраструктурою електророзрядних станцій у громаді можливе завдяки розвитку мережі електророзрядних станцій в громаді за підтримки Тернопільської міської ради шляхом співфінансування програми за рахунок залучення коштів місцевого бюджету та приватного капіталу.

Фінансування програми здійснюється за рахунок коштів бюджету громади та інших джерел незаборонених законодавством.

Ресурсне забезпечення Програми

тис.грн				
Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Фінансування по роках			Усього витрат на виконання заходів Програми
Обсяг ресурсів, усього у тому числі:	2024	2025	2026	
бюджет громади	0,0	0,0	2800,0	2800,0
інші джерела	0,0	0,0	400,0	400,0

Програма виконується в один етап протягом 2024-2026 років.

Розділ 5. Перелік завдань, заходів Програми та результативні показники

Пріоритетними напрямками Програми є :

1. Проведення Комплексного аналізу поточної ситуації, яка склалась з електророзрядною інфраструктурою в громаді.
2. Обрання способів розвитку мережі електророзрядних станцій.
3. Визначення порядку встановлення електророзрядних станцій та опрацювання нормативно - правової бази щодо підключення електророзрядних станцій.
4. Визначення порядку відбору оператора електророзрядних станцій.
5. Забезпечення об'єктів, що перебувають в комунальній власності та органом управління якими є відповідний орган місцевого самоврядування електророзрядними станціями.

6 Інформаційне та технічне забезпечення та моніторинг функціонування електрозарядної інфраструктури.

Для реалізації мети Програми необхідно виконати наступні завдання:

1. Здійснення аналізу поточної ситуації, яка склалась з електрозарядною інфраструктурою в громаді та потреб, запитів мешканців громади щодо встановлення електрозарядних станцій:
 - аналіз встановлених електрозарядних станцій в громаді, їх типу, потужності, вартості зарядки тощо;
 - аналіз типів електромобілів (включаючи типи роз'ємів) у громаді, а також їх кількості й прогнозу зростання їх чисельності;
 - аналіз сумісності електрозарядних станцій з роз'ємами електромобілів, які найбільш поширені в громаді;
 - аналіз зон, де існує найбільша необхідність у встановленні електрозарядних станцій, та пріоритезація місць розташування електрозарядних станцій;
 - аналіз електромереж в громаді та можливості встановлення на них електрозарядних станцій.
2. Обрання:
 - типу електрозарядних станцій, їх потужності, зважаючи на їх сумісність з роз'ємами для зарядки електромобілів;
 - місця розташування електрозарядних станцій (прибудинкові території, громадські місця та місця масового скупчення людей, транспортні розв'язки на в'їздах в місто, стоянки, торгові та торгово-розважальні центри, АЗС тощо) відповідно до проведеного аналізу,
3. Розроблення порядку встановлення електрозарядних станцій згідно критеріїв релевантності місць встановлення та видів електрозарядних станцій, що передбачають пріоритетність встановлення електрозарядних станцій.
4. Розроблення порядку визначення оператора електрозарядних станцій.
5. Встановлення електрозарядних станцій, враховуючи технічні, екологічні, соціальні, безпекові аспекти, а також регіональні особливості та потреби.
6. Створення на базі мобільного застосунку Е-Тернопіль електронного реєстру (бази даних), що містить інформацію про всі електрозарядні станції в громаді, тарифи, години роботи, стан електронної черги тощо.
7. Здійснення моніторингу розвитку електрозарядної інфраструктури та забезпечення ефективного обслуговування електрозарядних станцій, регулярний збір даних про використання станцій та задоволеність користувачів.

Розділ 6. Напрями діяльності та заходи Програми

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. грн., у тому числі:			Очікуваний результат
						2024	2025	2026	
1.	Комплексний аналіз поточної ситуації, яка склалась з електрозарядною інфраструктурою в громаді	1.1. Аналіз встановлених електрозарядних станцій в Тернопільській міській територіальній громаді, їх типу, потужності, вартості зарядки тощо	2025-2026	Управління транспортних мереж та зв'язку, управління цифрової трансформації та комунікацій зі ЗМІ, управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології	бюджет громади	0,0	0,0	300,0	Розроблення Аналітичного звіту щодо розвитку мережі електрозарядних станцій в громаді
		1.2. Аналіз типів електромобілів (включаючи типи роз'ємів) у громаді, їх кількості й прогнозу зростання їх чисельності							
		1.3. Аналіз сумісності електрозарядних станцій з роз'ємами електромобілів, які найбільш громаді							

		1.4. Аналіз зон, де існує найбільша необхідність у встановленні електрозарядних станцій, та пріоритезація місць розташування електрозарядних станцій							
		1.5. Аналіз електромереж в громаді та можливості встановлення на них електрозарядних станцій							
2.	Обрання способів розвитку мережі електрозарядних станцій	2.1. Обрання типу електрозарядних станцій, їх потужності, зважаючи на їх сумісність з роз'ємами для зарядки електромобілів	2024-2026	Управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології, відділ земельних ресурсів	не потребує фінансування	0,0	0,0	0,0	Розроблення Концепції розвитку мережі електрозарядних станцій в Тернопільській міській територіальній громаді
		2.2. Обрання місць розташування електрозарядних станцій							

3.	Визначення порядку встановлення електрозарядних станцій	3.1. Розроблення Положення (порядку) встановлення електрозарядних станцій згідно обраних видів електрозарядних станцій та місць їх розташування	2024 -2026	Управління економіки промисловості та праці, управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології	не потребує фінансування	0,0	0,0	0,0	Затвердження Положення (порядку) встановлення електрозарядних станцій
4.	Опрацювання нормативно - правової бази щодо підключення електрозарядних станцій	4.1. Опрацювання нормативно-правової бази щодо тимчасового приєднання електрозарядних станцій в умовах воєнного стану	2024 -2026	Управління правового забезпечення	не потребує фінансування	0,0	0,0	0,0	Формування висновків щодо вимог та порядку підключення електрозарядних станцій
		4.2. Опрацювання нормативно-правової бази щодо приведення тимчасово приєднаних в умовах воєнного стану електрозарядних станцій у відповідність до Кодексу систем розподілу							

		4.3. Опрацювання нормативно-правової бази щодо підключення електрозарядних станцій за загальними правилами, відповідно до Кодексу систем розподілу України							
5.	Визначення порядку відбору оператора електрозарядних станцій	5.1. Розроблення Положення (порядку, інструкції, методики) визначення (відбору) оператора електрозарядних станцій 5.2. Розроблення проекту договору між органом місцевого самоврядування та оператором електрозарядних станцій, якщо оператор - суб'єкт приватного права	2024 -2026	Управління транспортних мереж та зв'язку, управління економіки, промисловості та праці, управління правового забезпечення	не потребує фінансування	0,0	0,0	0,0	Затвердження Положення (порядку, інструкції методики) визначення (відбору) оператора електрозарядних станцій

6.	Забезпечення об'єктів, що перебувають в комунальній власності та органом управління якими є відповідний орган місцевого самоврядування електрозарядними станціями	6.1. Забезпечення місць, визначених для встановлення електрозарядних станцій, необхідною інфраструктурою з відповідною потужністю	2024-2026	Відділ технічного нагляду, управління житлово-комунального господарства, благоустрою та екології, ОСББ	бюджет громади	0,0	0,0	2000,0	Встановлення та підключення електрозарядних станцій на існуючих автостоянках, у гаражах, прибудинкових територіях та інших місцях для паркування
		6.2. Встановлення (монтаж) електрозарядних станцій							
		6.3. Проведення пусконаладжувальних робіт електрозарядних станцій			Інші кошти	0,0	0,0	400,0	
		6.4. Здійснення постійного обслуговування електрозарядних станцій							

7.	Інформаційне та технічне забезпечення	7.1. Створення на базі мобільного застосунку Е-Тернопіль електронного реєстру (бази даних), що містить інформацію про всі електрозарядні станції в громаді, тарифи, години роботи, стан електронної черги тощо	2026	Управління цифрової трансформації та комунікацій зі ЗМІ	бюджет громади	0,0	0,0	500,0	Забезпечення комфортного користування електрозарядним и станціями в громаді
		7.2. Забезпечення безперебійного функціонування електронного реєстру							
		7.3. Забезпечення постійного оновлення даних в електронному реєстрі							
8.	Моніторинг функціонування електрозарядної інфраструктури	8.1. Аналіз розвитку електрозарядної інфраструктури	2026	Управління цифрової трансформації та комунікацій зі ЗМІ	не потребує фінансування	0,0	0,0	0,0	Інформаційне ознайомлення з функціонуванням електрозарядної інфраструктури
		8.2. Збір даних про використання станцій та задоволеність користувачів							

Розділ 7. Координація та контроль за ходом виконання програми

Учасники Програми забезпечують реалізацію заходів Програми в повному обсязі та у визначені терміни.

Управління транспортних мереж та зв'язку є відповідальним за виконання Програми.

Основними функціями управління транспортних мереж та зв'язку в частині виконання заходів Програми та контролю є:

- координація виконання заходів Програми;
- організація моніторингу реалізації заходів Програми;
- аналіз виконання заходів Програми;
- у разі необхідності, підготовка пропозицій та їх обґрунтування стосовно внесення змін і доповнень до Програми.

За результатами аналізу виконання програмних заходів з урахуванням загальної соціально-економічної ситуації в громаді та змін зовнішніх умов, що можуть мати місце в ході реалізації Програми, допускається коригування заходів.

Виконання Програми припиняється після закінчення встановленого строку, після чого управління транспортних мереж та зв'язку складає заключний звіт про результати її виконання та подає його на розгляд сесії Тернопільської міської ради разом із пояснювальною запискою про кінцеві результати виконання програми не пізніше ніж у двомісячний строк після закінчення встановленого строку її виконання.

Контроль за використанням бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення виконання Програми, здійснюється в порядку, встановленому бюджетним законодавством України.

Міський голова

Сергій НАДАЛ

